

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Psychopedagogika prenatalna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Prenatal psychopedagogy
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Pedagogika
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Dorota Kornas-Biela, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I	2
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - podstawowa wiedza w biologii człowieka, biomedycznych podstaw rozwoju i wychowania. W2 - podstawowa wiedza z metodologii nauki. W3 - zainteresowanie nowymi obszarami badań i zastosowań teorii w praktyce pedagogicznej.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - zapoznanie ze statusem psychopedagogiki prenatalnej jako nowej subdyscypliny pedagogiki i jej znaczeniem dla praktyki pedagogicznej.
C2 - przekaz wiedzy dotyczącej prenatalnego rozwoju człowieka, czynników optymalizujących i zaburzających ten rozwój, więzi i komunikacji prenatalnej.

C3 - uwrażliwienie na potrzeby dziecka prenatalnego i członków jego rodziny oraz na etyczne problemy związane z prenatalnym okresem życia, prokreacją ludzką i pomocą rodzinie w procesie prokreacji.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	ma podstawową wiedzę na temat integralnego rozwoju człowieka pre- i perinatalnym okresie rozwoju, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym i społecznym oraz czynników optymalizujących i zaburzających ten rozwój.	K_W02
W_02	ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikacji prenatalnej na różnych poziomach, dostrzega prawidłowości (więź prenatalna) i przyczyny oraz objawy zakłóceń (przemoc prenatalna).	K_W03
W_03	ma podstawową wiedzę o wychowaniu i edukacji prenatalnej, uczestnikach działalności edukacyjnej i pomocowej w obszarze pracy z rodziną w procesie prokreacji: rodzice (np. szkoły rodzenia), rodzeństwo, samo dziecko (np. hospicja perinatalne).	K_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki prenatalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, i pomocowych, a także motywów, modeli i wzorów ludzkich zachowań związanych z prokreacją i prenatalnym okresem życia człowieka.	K_U01
U_02	potrafi wskazać strategie działań praktycznych w odniesieniu do działalności pedagogicznej wobec rodziców przygotowujących się do poczęcia, w okresie oczekiwania na urodzenie dziecka, w czasie porodu oraz pierwszych kontaktów z noworodkiem.	K_U06; K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest gotów do oceny w sposób krytyczny odbieranych treści w zakresie pedagogiki specjalnej, precyzyjnego wyrażania odrębnego stanowiska, odpowiedzialnej i samokrytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji w których uczestniczy, do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K_K01
K_02	ma przekonanie o roli refleksji etycznej w odniesieniu do problemów prokreacji i kierowania się normą personalistyczną w swoich odniesieniach do dziecka prenatalnego oraz w pracy edukacyjnej z jego rodzicami, rodzeństwem, personelem medycznym.	K_K05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Status metodologiczny pedagogiki prenatalnej.
2. Biologistyczne i personalistyczne podejście do prenatalnego okresu życia człowieka.
3. Przygotowanie do poczęcia (pośrednie i bezpośrednie), poradnictwo prekonceptyjne.
4. Ogólna charakterystyka rozwoju prenatalnego – cechy rozwoju, czynniki rozwoju, okresy krytyczne i sensytywne.
5. Rozwój biologiczny dziecka, w tym układu nerwowego, stany behawioralne.
6. Rozwój zmysłów.
7. Kształtowanie się lateralizacji, uczenie się i programowanie prenatalne.
8. Zróżnicowanie indywidualne i płciowe.
9. Czynniki optymalizujące, sprzyjające oraz zaburzające rozwój prenatalny, rodzenie się i pierwsze kontakty rodziców z noworodkiem. Wiąż prenatalna. Przemoc prenatalna.
10. Wychowanie prenatalne oraz edukacja prenatalna.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny	Arkusz egzaminacyjny
W_02	Wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny	Arkusz egzaminacyjny
W_03	Wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny	Arkusz egzaminacyjny
W_4	Prezentacja filmów	Egzamin pisemny	Arkusz egzaminacyjny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Studium przypadku	Obserwacja	Karta obserwacji
U_02	Refleksja, formułowanie uwag i opinii odnośnie do prezentowanych filmów	Obserwacja	Karta obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi**Ocena niedostateczna**

Student nie potrafi wyjaśnić terminów z zakresu psychopedagogiki prenatalnej, nie posiada podstawowej wiedzy dotyczącej statusu metodologicznego tej nauki, różnych podejść teoretycznych i badawczych, czynników optymalizujących i zaburzających rozwój prenatalny. Nie potrafi wskazać na działania pomocowe wobec rodziny w procesie prokreacji. Nie odnosi refleksji etycznej do zachowań i decyzji prokreacyjnych rodziców.

Ocena dostateczna

Student potrafi wyjaśnić niektóre terminy z zakresu pedagogiki prenatalnej, posiada wrywkową wiedzę dotyczącą statusu metodologicznego tej nauki, różnych podejść teoretycznych i badawczych, czynników optymalizujących i zaburzających rozwój prenatalny. Potrafi wskazać tylko na niektóre

działania pomocowe wobec rodziny w procesie prokreacji. Jego refleksja etyczna dotycząca zachowań i decyzji prokreacyjnych rodziców jest wycinkowa i czasem nieadekwatna.

Ocena dobra

Student potrafi wyjaśnić większość terminów z zakresu pedagogiki prenatalnej, posiada wystarczającą wiedzę dotyczącą statusu metodologicznego tej nauki, różnych podejść teoretycznych i badawczych, czynników optymalizujących i zaburzających rozwój prenatalny. Potrafi wskazać na większość omawianych działań pomocowych wobec rodziny w procesie prokreacji. Umie dokonać adekwatnej refleksji etycznej dotyczącej zachowań i decyzji prokreacyjnych rodziców w świetle personalizmu chrześcijańskiego.

Ocena bardzo dobra

Student potrafi wyjaśnić terminy z zakresu pedagogiki prenatalnej, posiada uporządkowaną wiedzę dotyczącą statusu metodologicznego tej nauki, różnych podejść teoretycznych i badawczych, czynników optymalizujących i zaburzających rozwój prenatalny. Potrafi wskazać na działania pomocowe wobec rodziny w procesie prokreacji. Umie dokonać adekwatnej refleksji etycznej zachowań i decyzji prokreacyjnych rodziców.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

<p>Literatura podstawowa</p> <p>Kornas-Biela D. (2011). Okres prenatalny. W: J. Trempała (red.), Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki. Warszawa, PWN, s. 147-171.</p> <p>Kornas-Biela D. (2009). Pedagogika prenatalna. Nowy obszar nauk o wychowaniu. Lublin, Wydawnictwo KUL, s. s. 43-138, 216-278, 300-314, 371-393.</p> <p>Kornas-Biela D. (2004). Wokół początku życia ludzkiego. Warszawa, Instytut Wydawniczy PAX.</p>
<p>Literatura uzupełniająca</p> <p>Eliot L. (2003), Co tam się dzieje? Jak rozwija się mózg i umysł w pierwszych pięciu latach życia, Tłum. A. Jankowski, Poznań: Media Rodzina.</p> <p>Fijałkowski W. (1985). Dar rodzenia, Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.</p> <p>Jan Paweł II., Encyklika „Evangelium vitae” oraz „Instrukcja o szacunku dla rodzącego się życia i godności jego przekazywania”.</p> <p>Kohnstamm R., Praktyczna psychologia dziecka. W-wa, WSiP, 1989, rozdz. 1 (s. 10-24).</p> <p>Kornas-Biela D. (1993). Kształtowanie się zdolności słuchowych w prenatalnym okresie rozwoju dziecka, „Opuscula Logopaedica”, in honorem Leonis Kaczmarek, s. 143 – 158</p> <p>Kornas-Biela D. (2010). Bliźnięta i wieloraczkę w pre- i perinatalnym okresie rozwoju. W: T. Rostowska, B. Pastwa-Wojciechowska (2010). (red.), Rozwój bliźniąt w ciągu życia. Aspekty biopsychologiczne. Kraków, Oficyna Wydawnicza Impuls, s. 65-99.</p> <p>Kornas-Biela D. (2010). Pedagogika prenatalna. W: B. Śliwerski (red.), Pedagogika. Subdyscypliny i dziedziny wiedzy o edukacji. Tom 4., Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, s. 149-173.</p>

Kornas-Biela D. (2003). Psychodynamiczny nurt w psychologii prenatalnej: wybrane problemy z obszaru prokreacji. *Przegląd Psychologiczny*, nr 2 (46), s. 179-196.

Kornas-Biela D. (2012). Zdrowotne aspekty życia rodzinnego w okresie prekonceptyjnym oraz w okresie prenatalnego rozwoju dziecka. W: T. Rostowska, A. Lewandowska-Walter, *Małżeństwo i rodzicielstwo a zdrowie*. Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna, s. 306-328.

Leboyer F. *Narodziny bez przemocy*. Warszawa, Wyd. PAX, 1986.

Maurer D., Maurer Ch. *Świat noworodka*. Warszawa, PWN, 1994.

Relier J.P., *Pokochoć je nim się narodzi. O więzi matka-dziecko przed urodzeniem*. Warszawa, Ancher, 1994.

Smykowski B., *Faza w rozwoju gatunku czy narodziny indywidualności*. *Nowiny Psychologiczne*, 1989, 5-6, s.49-63.